

УДК 631.164

**ФІНАНСОВО-КРЕДИТНА ТА ІНВЕСТИЦІЙНА ПІДТРИМКИ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ**

В. ПРОКОПИШАК, аспірант

Львівська державна фінансова академія

Ключові слова: сільськогосподарські підприємства, інвестиції, фінансово-кредитна підтримка.

Розглядаються питання фінансово-кредитної підтримки сільськогосподарських підприємств в умовах кризи. Значна увага приділена питанням диверсифікації сільської економіки. Обґрунтована потреба в залученні інвестицій в сільськогосподарське виробництво.

Постановка проблеми. Функціонування сільськогосподарських підприємств в умовах ринку неможливе без періодичного використання різноманітних форм фінансово-кредитної та інвестиційної підтримки. У державних програмах розвитку підприємництва основними підходами до формування заходів фінансово-кредитної підтримки підприємств є:

- нарощування власних коштів підприємств за рахунок пільгового оподаткування та за рахунок системи державного регулювання амортизаційних відрахувань через підвищення норм для підприємницьких структур, що займаються пріоритетними видами діяльності;
- використання коштів держбюджету. Визначення напрямів і програм фінансової підтримки підприємств;
- використання коштів міжнародних фондів підтримки підприємництва;
- використання кредитів банків для інвестування підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання фінансово-кредитної та інвестиційної підтримки підприємств розглядають такі учені, як Т. Зінчук [1], І.Сторонянська, С. Шульц [2], О.Бородіна [3], В. Юрчишин [4] та ін.

Постановка завдання. Наше завдання – проаналізувати стан фінансово-кредитної та інвестиційної підтримки сільськогосподарських підприємств.

Виклад основного матеріалу. Сучасний стан економіки країни свідчить про наявність системної економічної кризи, яка проявляється в сільській місцевості в такому: безробіття активного населення; переважна збитковість підприємств; невідповідність вітчизняної продукції міжнародним стандартам якості та безпеки; обмеження бюджетного фінансування підприємств, які виробляють продукти харчування; незадовільний стан інвестиційної діяльності в сільській економіці; низький рівень життя населення. Вважаємо, що основна проблема, яка потребує негайного вирішення, – розробка на обласному рівні регіональної політики, що базується на підтримці галузей місцевої спеціалізації, з практичним використанням

можливостей малого і середнього підприємництва відповідно до умов диверсифікації сільської економіки.

Державна фінансово-кредитна підтримка сільськогосподарських підприємств є одним з основних способів виходу їх економіки з кризи. На сьогодні пільгове кредитування та державні дотації, зокрема для підприємств аграрної сфери, є основою розвитку аграрної сфери економіки. Але, вирішуючи питання державної фінансово-кредитної підтримки сільськогосподарських підприємств, слід враховувати фінансові можливості країни. Механізм пільгового кредитування у своїй основі передбачає компенсацію з бюджету комерційним банкам втраченої різниці між ринковими й пільговими відсотковими ставками [1, с. 158-162].

Основне завдання державної фінансово-кредитної підтримки підприємств полягає в стабілізації обсягів виробництва на рівні сукупного попиту на конкретні види продукції та послуг. А це означає, що державна фінансово-кредитна підтримка сільськогосподарських підприємств гарантує стабільні закупівельні ціни на сільськогосподарську продукцію та формування конкурентного ринкового середовища на селі. На увагу заслуговує пільгове кредитування сільськогосподарських підприємств, яке є вигідним і самим сільськогосподарським підприємствам, і комерційним банкам. Проблему пільгового кредитування сільськогосподарських підприємств повинно вирішити створення конкурентного ринкового середовища на селі (стабілізація виробництва сільськогосподарської продукції на рівні сукупного попиту). Актуальним на сьогодні залишається залучення іноземних інвесторів у розвиток сільськогосподарського виробництва і загалом агропромисловий комплекс. На перешкоді іноземним інвесторам стоїть неплатоспроможність сільськогосподарських товаровиробників. Але ефективність співпраці з іноземними інвесторами безпосередньо залежить від вибраної форми. На перших етапах іноземні інвестиції вигідно вкладати в галузі переробки сільськогосподарської продукції. На другому етапі доцільно налагодити прямі інтеграційні зв'язки сільськогосподарських і переробних підприємств. Важливим є завершений цикл інтеграційних зв'язків: *виробництво – переробка – зберігання – реалізація*. Вкладання іноземних інвестицій у сільськогосподарське виробництво допоможе вирішити проблему безробіття сільського населення, що виникла внаслідок економічної кризи на селі. Залучення іноземних інвестицій у сільськогосподарське виробництво можливе через: надання кредитів для формування фонду нагромадження, придбання нового устаткування, нових технологічних ліній (безпосередньо для підприємств із переробки сільськогосподарської продукції) та придбання основних фондів. Пошук ефективних джерел інвестування коштів сприятиме вирішенню проблеми диверсифікації економіки сільської місцевості. У 2008 р. освоєно інвестицій в основний капітал сільського господарства на суму 549,8 млн грн, що у 7,3 раза більше, ніж у 2005 р. (див. табл.).

Таблиця

*ІНВЕСТИЦІЇ В ОСНОВНИЙ КАПІТАЛ У СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО
ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ [4, С. 133]*

Рік	Освоєно інвестицій в основний капітал, тис. грн	До, %	
		попереднього року	загального обсягу в області
2001	18761	144,3	1,4
2005	75073	159,3	1,6
2006	84023	103,2	1,4
2007	210975	238,0	2,5
2008	549794	210,2	5,1

Однак вкладення коштів потребують різні сфери діяльності. І таким інвестором повинна бути передусім держава.

Висновки. Результати проведеного дослідження дають всі підстави стверджувати, що найбільший ефект принесуть найближчим часом ті фінансово-кредитні заходи, які відповідатимуть таким пріоритетним напрямам:

- використання коштів, що спрямовуються на допомогу з безробіття, для стимулювання безробітного населення працездатного віку до підприємницької діяльності з виробництва продукції чи послуг;
- через банківську систему залучення у вигляді кредитів коштів населення, яке перебуває на роботі за кордоном, з метою стимулювання розвитку підприємництва.

Практика залучення іноземних капіталів в Україну показує, що розмір іноземних капіталовкладень значно коливається в різних її регіонах. Вибір інвесторів визначає зазвичай місцезнаходження підприємств (у прикордонних західних областях України переважають інвестиції з країн Європи, у східних – з Росії).

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК

1. Зінчук Т. О. Європейська інтеграція : проблеми адаптації аграрного сектора економіки : монографія / Т. О. Зінчук. – Житомир : ДВНЗ «Державний агроекологічний університет», 2008. – 384 с.
2. Сторонянська І. Міжрегіональна інтеграція в Україні : монографія / І. Сторонянська, С. Шульг. – Львів, 2007. – 292 с.
3. Аграрний сектор України на шляху до євроінтеграції : монографія / [Бетлій М., Бородіна О., Бородін С. та ін.]; за ред. О. М. Бородіної. – Ужгород : ІВА, 2006. – 496 с.
4. Юрчишин В. В. Аграрна політика в Україні на зламах політичних епох : історико соціально-економічні нариси : монографія / В. В. Юрчишин. – К. : Наук. думка, 2009. – 366 с.

Прокопышак В. Финансово-кредитная и инвестиционная поддержка сельскохозяйственных предприятий

Рассматриваются вопросы финансово-кредитной поддержки сельскохозяйственных предприятий в условиях кризиса. Особое внимание уделено вопросам диверсификации сельской экономики. Обоснована необходимость привлечения инвестиций в сельскохозяйственное производство.

Ключевые слова: сельскохозяйственные предприятия, инвестиции, финансово-кредитна поддержка.

Prokopyshak V. Finansovo-kreditna and investment support of agricultural enterprises

The problems of financial support of agricultural enterprises in a crisis are examined. Much attention is paid to diversification of rural economy. The need of attracting investments in agricultural production is grounded.

Key words: agricultural enterprises, investments, financial and credit support.